

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ  
СОЦІАЛЬНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ**

для здобувачів вищої освіти 4 курсу денної форми здобуття освіти (2023-2024 р.н.)

освітньої програми «Менеджмент»

спеціальності 073 «Менеджмент»

галузі знань 07 «Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

**ВИКЛАДАЧ**



**БРАТИШКО  
Юлія Сергіївна**

yezjf@nuph.edu.ua

1. **Назва закладу вищої освіти та підрозділу:** Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.
2. **Адреса:** м. Харків, вул. Олександра Невського, 18, 3-й поверх, т. 057-771-81-47.
3. **Веб-сайт:** <https://quality.nuph.edu.ua>
4. **Інформація про викладача:**

***Братішко Юлія Сергіївна***

Доктор фарм. наук, доцент кафедри управління та забезпечення якості у фармації, відповідальна за навчальні плани освітньо-професійної програми «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом», супервайзер СУЯ НФаУ кафедри управління та забезпечення якості у фармації. Досвід науково-педагогічної діяльності – 17 років. Член Української асоціації з розвитку менеджменту та бізнес-освіти (УАРМБО), член ГО «Вінницька обласна асоціація фармацевтів «Cum Deo», член Громадської наукової організації «Міжнародний центр з розвитку науки і технологій», Голова фахової атестаційної комісії з прийому вступних випробувань за спеціальністю 073 «Менеджмент». Викладає освітні компоненти: «Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність», «Управління персоналом і трудове право», «Управління персоналом», «Самоменеджмент і комунікативний менеджмент», «Економіка інноваційної діяльності», «Інноваційний менеджмент», «Управління інноваційним розвитком та конкурентоспроможністю організацій», «Економіка праці та соціально-трудові відносини». Автор і співавтор 1 національного підручника, 10 навчальних посібників, 8 монографій, 9 науково-методичних рекомендацій, понад 30 навчально-методичних рекомендацій, понад 100 тез доповідей конференцій різних рівнів, понад 80 наукових та фахових статей у вітчизняних та закордонних виданнях, 9 термінів фармацевтичної енциклопедії. Наукові інтереси: управління фармацевтичним персоналом, соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу.

5. **Консультації** відбуваються згідно з розкладом он-лайн.
6. **Анотація освітньої компоненти:** освітня компонента «Соціальний менеджмент» є вибірковою для першого (бакалаврського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми «Менеджмент». Її основним завданням є підготовка бакалавра менеджменту, що володіє знаннями і практичними навичками з соціального менеджменту.
7. **Мета освітньої компоненти:** Метою викладання освітньої компоненти «Соціальний менеджмент» є оволодіння знаннями щодо формування системи соціального менеджменту організації.
8. **Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:**

**Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):**

ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

**Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

СК 4. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.

СК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

СК 17. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу, підприємливість.

СК 18. Здатність формувати екологічну свідомість для впровадження ініціатив та сприяння залученню інвестицій та інновацій для покращення стану довкілля, збереженню природних ресурсів, налагодженню та зміцненню міжнародного співробітництва у галузі охорони довкілля.

СК 20. Вміння формувати середовище та організовувати заходи/ проекти, спрямовані на формування здорового способу життя персоналу

### **9. Програмні результати навчання (ПРН):**

ПРН 1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН 2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.

ПРН 10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.

ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 13. Спілкуватись в усній та письмовій формі державною та іноземною мовами.

ПРН 14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

### **10. Статус освітньої компоненти: Вибіркова.**

**11. Пререквізити освітньої компоненти:** «Соціальний менеджмент» входить до комплексу підготовки бакалаврів менеджменту, який забезпечується освітніми компонентами: «Менеджмент», «Організація підприємницької діяльності» тощо.

**12. Обсяг освітньої компоненти:** 3 кредити ЕКТС: 15 годин аудиторних занять, з них – 15 годин лекцій, 15 годин – практичних занять, 15 годин – семінарських занять; та 45 годин самостійної роботи.

### **13. Організація навчання:**

**Формат викладання освітньої компоненти:** онлайн-формат.

**Зміст освітньої компоненти:**

**Змістовий модуль 1. Соціальний менеджмент**

**Тема 1. Сутність соціального менеджменту і соціальної відповідальності бізнесу.**

Об'єкт, предмет і завдання освітньої компоненти. Історичні етапи та передумови виникнення соціального менеджменту та соціальної відповідальності бізнесу. Категоріальний апарат соціального менеджменту та соціальної відповідальності бізнесу. Характеристика суб'єктів та об'єктів соціального менеджменту та соціальної відповідальності бізнесу. Сутність та складові зовнішньої соціальної відповідальності бізнесу. Напрями формування внутрішньої соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній. Принципи соціальної відповідальності бізнесу. Критерії соціальної відповідальності. Причини розвитку руху в області соціальної відповідальності і соціального менеджменту у медицині та фармації.

**Тема 2. Культура та етика ведення бізнесу.**

Сутність та види культури бізнесу. Основні принципи етики бізнесу. Стандарти етичної поведінки. Принципи етики закладів охорони здоров'я. Принципи етики фармацевтичного бізнесу. Особливості етики медичного та фармацевтичного бізнесу. Проектування корпоративного етичного кодексу закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній.

**Тема 3. Регулювання соціальної відповідальності бізнесу.**

Документи, що регулюють соціальну відповідальність бізнесу на глобальному рівні. Міжнародні стандарти регулювання взаємовідносин між суб'єктами та об'єктами соціальної відповідальності бізнесу. Характеристика моделей загального управління якістю на підприємстві. Нормативно-правова база соціального менеджменту і соціально відповідального управління в Україні. Особливості регулювання соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я. Особливості регулювання соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу. Документальне забезпечення соціальної відповідальності бізнесу на підприємстві.

**Тема 4. Національні моделі соціальної відповідальності.**

Американська модель корпоративної соціальної відповідальності. Британська модель корпоративної соціальної відповідальності. Європейська модель корпоративної соціальної відповідальності. Азійська

модель корпоративної соціальної відповідальності. Пострадянська модель корпоративної соціальної відповідальності. Характеристика української моделі корпоративної соціальної відповідальності. Особливості формування української моделі корпоративної соціальної відповідальності.

**Тема 5. Формування системи соціальної відповідальності та соціального менеджменту закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній.**

Цілі соціального менеджменту. Підходи до формування соціальної відповідальності бізнесу. Принципи формування соціальної відповідальності бізнесу. Етапи формування соціальної відповідальності бізнесу. Особливості формування соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу. Менеджер із соціальної відповідальності та вимоги до цієї посади. Особисті якості менеджера із соціальної відповідальності. Залучення персоналу до системи управління соціальною відповідальністю. Створення умов для професійного розвитку менеджерів із соціальної відповідальності. Комунікаційні зв'язки між структурними підрозділами організації в системі управління соціально відповідальною діяльністю.

**Тема 6. Формування відносин закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній зі стейкхолдерами на принципах соціальної відповідальності.**

Сутність та види стейкхолдерів. Принципи формування відносин зі стейкхолдерами. Характеристика стейкхолдерів за напрямками соціально відповідальної діяльності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній. Особливості формування відносин зі стейкхолдерами соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній. Оцінка відносин зі стейкхолдерами. Прийоми встановлення довгострокових партнерських відносин з представниками різних груп стейкхолдерів. Управління соціальною захищеністю медичного та фармацевтичного персоналу.

**Тема 7. Оцінка соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній.**

Підходи до оцінки соціальної відповідальності бізнесу. Класифікація показників оцінки соціальної відповідальності бізнесу. Сутність поняття «соціальні інвестиції». Методи оцінки соціальних інвестицій. Інтегральна оцінка соціальної відповідальності із використанням інформаційних технологій.

**Тема 8. Соціальний аудит.**

Внутрішній соціальний аудит. Особливості внутрішнього соціального аудиту у медицині та фармації. Порядок проведення зовнішнього аудиту соціальної відповідальності. Суб'єкти зовнішнього аудиту соціальної відповідальності у медицині та фармації. Ідентифікація проблем соціально відповідальної діяльності організації.

**Тема 9. Соціальна звітність.**

Соціальний репортинг як процес забезпечення ефективного функціонування системи соціального менеджменту і соціальної відповідальності організації. Сутність поняття «соціальний (нефінансовий) звіт», необхідність та етапи процесу його складання. Корпоративний звіт щодо реалізації програм соціальної відповідальності: заходи щодо роботи з персоналом, охорони здоров'я та безпечних умов праці, соціально-відповідальної реструктуризації, природоохоронної діяльності та ресурсозбереження, розвитку місцевої громади. Стандарти соціальної звітності. Особливості складання соціальної звітності у медицині та фармації. Порівняння соціальної звітності різних суб'єктів фармацевтичної галузі.

**Тема 10. Стратегічні аспекти соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних компаній.**

Етапи формування стратегії соціальної відповідальності бізнесу. Ризики соціально відповідальної діяльності. Мотиви формування та управління системою соціальної відповідальності. Конкурентні переваги, перешкоди під час впровадження соціальної відповідальності бізнесу та шляхи їх подолання. Типи та напрямки стратегічних програм соціальної відповідальності бізнесу. Підходи до реалізації стратегічних програм. Зв'язок системи соціального менеджменту і соціальної відповідальності з концепцією сталого розвитку. Економічна, соціальна та екологічна ефективність соціального менеджменту та соціально відповідальної діяльності як основа сталого розвитку організації.

**Семестровий залік.**

**14. Види та форми контролю:**

Поточний контроль: усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, комплексні завдання, зведені спостереження тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач. Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модуля 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модуля 1.

**15. Система оцінювання з освітньої компоненти:** оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою: поточний контроль – 5-8 балів за тему за практичними та семінарськими заняттями, змістовий модуль 1 – 10-20 балів. Результати семестрового контролю у формі семестрової оцінки оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

**Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:**

Види оцінювання	Максимальна кількість балів
<b>Змістовий модуль 1. Соціальний менеджмент</b> - оцінювання тем (5-8) (робота на заняттях 5-8): робота на заняттях (усне опитування, виступи (наукові доповіді, презентації), активна участь у дискусіях, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач, вирішення комплексних задач; - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач).	100 (100%)

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

**16. Політики освітньої компоненти:**

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо.

Так, *політика щодо академічної доброчесності* ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>). Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати (наукові доповіді) повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її не зарахування викладачем.

*Політика щодо відвідування занять.* Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/polozhennya-shhodo-organizacii-osvitnogo-procesu-u-nfau/>)) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

*Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості.*

Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» ([https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182\\_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf](https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf)) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» ([https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031\\_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf](https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf)). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

*Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій).* Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» ([https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/pol-a2.2-38-050\\_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachami-vishhoi-osviti-u-nfau-red.01-2021.pdf](https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2016/12/pol-a2.2-38-050_polozhennja-pro-oskarzhennja-rezultativ-pidsumkovogo-kontrolju-znan-zdobuvachami-vishhoi-osviti-u-nfau-red.01-2021.pdf)).

*Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти.* Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» ([https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208\\_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf](https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-pro-porjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf)). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів

результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

### 17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Соціальний менеджмент і соціальна відповідальність : [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів вищ. освіти / О. В. Посилкіна, Ю. С. Братішко. – Х., НФаУ, 2023. – 156 с.</li> <li>2. Соціальне управління [Текст] : навч. посіб. для ВНЗ / А. Г. Хоронжий. – Львів : Магнолія 2006, 2017. – 290 с.</li> </ol>
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Братішко Ю. С. Теоретичні та практичні підходи до управління системою соціальної відповідальності у фармації: автореф. дис... д. фармацев. н.: 15.00.01. Х., 2021.</li> <li>2. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів [Текст] / А. Колот // Економічна теорія : наук. журнал. – 2013. – № 4. – С. 5-26.</li> <li>3. Дослідження ролі психологічного стимулювання персоналу в соціальному менеджменті фармацевтичних організацій / А. А. Котвіцька, О. М. Вороніна, І. В. Кубарева, Н. В. Чмихало // Фармацевтичний часопис. – 2017. – № 2. – С. 87-90.</li> <li>4. Толочко, В. М. Дослідження послідовності витрат на соціальний захист спеціалістів фармації та їх пріоритетів на рівні фармацевтичного закладу / В. М. Толочко, М. В. Зарічкова // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики: зб. наук. ст. IV Міжнар. наук.-практ. Internet-конф., м. Харків, 24-25 берез. 2016 р. – Харків : НФаУ, 2016. – С. 219-221.</li> <li>5. Толочко, В. М. Дослідження загальної структури соціального паспорту аптечного закладу та його основних етапів впровадження / В. М. Толочко, М. В. Зарічкова // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : зб. наук. робіт щоріч. V Міжнар. наук.-практ. дистанц. конф., м. Харків, 30-31 берез. 2017 р. – Х., 2017. – С. 252-254.</li> <li>6. Зарічкова, М. В. Дослідження системи соціальних послуг як одного з елементів соціального захисту спеціалістів фармації / М. В. Зарічкова // Менеджмент та маркетинг у складі сучасної економіки, науки, освіти, практики : матеріали III міжнар. наук.-практ. Internet- конф., м. Харків, 26-27 берез. 2015 р. – Х. : НФаУ, 2015. – С. 115-117.</li> <li>7. Братішко Ю. С., Посилкіна О. В. Дослідження стану підготовки менеджерів із соціальної відповідальності для потреб фармацевтичної галузі. <i>Соціальна фармація в охороні здоров'я</i>. 2019. Т. 5, № 4. С. 40–48.</li> <li>8. Братішко Ю. С., Посилкіна О. В. Методичні підходи до ідентифікації і оцінки ризиків соціально відповідальної діяльності фармацевтичних компаній. <i>Управління, економіка та забезпечення якості в фармації</i>. 2020. № 3. С. 28–34.</li> <li>9. Братішко Ю. С., Посилкіна О. В. Розуміння сутності соціальної відповідальності фармацевтичного бізнесу та необхідності її державного регулювання. <i>Norwegian Journal of development of the International Science</i>. 2021. № 54 (part 2, pharmaceuticals). P. 58–66.</li> </ol>
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Офіційний сайт державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.ukrstat.gov.ua/">http://www.ukrstat.gov.ua/</a></li> <li>2. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://rada.gov.ua">http://rada.gov.ua</a></li> <li>3. Офіційний сайт бібліотеки ім. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://nbuv.gov.ua/">http://nbuv.gov.ua/</a></li> <li>4. Центр дистанційних технологій навчання НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://www.pharmel.kharkiv.edu">http://www.pharmel.kharkiv.edu</a></li> <li>5. Офіційний сайт кафедри управління та забезпечення якості у фармації НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="https://quality.nuph.edu.ua/">https://quality.nuph.edu.ua/</a></li> <li>6. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НФаУ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <a href="http://lib.nuph.edu.ua/">http://lib.nuph.edu.ua/</a></li> </ol>
Система дистанційного навчання Moodle	<a href="https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=5098">https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=5098</a>

**18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:** наявність персонального комп'ютера/ ноутбука/планшета/смартфона із доступом в Інтернет та встановленим ZOOM пристроєм, Microsoft Office, Microsoft Office Visio, віртуальне навчальне середовище Moodle.